യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണപ്രകരണം ഉത്തരാർധം)/സർഗം 206

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
യദകാരണകം ഭാതി ഭാനം തന്നൈവ കിംചന .
തത്തഥാ പരമാർഥേന പരമാർഥഃ സ്ഥിതോഽനഘ .. 1
അത്രേമം കേനചിത്പൃഷ്ടോഽയമഹം തം മഹാമതേ .
സമ്യഗ്ബോധസ്യ പുഷ്ട്യർഥം മഹാപ്രശ്നം പരം ശൃണു .. 2
അസ്ത്യബ്ധിഭ്യാമുഭയതോ വ്യാപ്തം ഖ്യാതം ജഗത്ത്രയേ .
കുശദ്വീപമിതി ദ്വീപം ഭൂമൗ വലയവത്സ്ഥിതമ് .. 3
തത്രാസ്/തീലാ-വതീ നാമ ഹൈമീ പൂർവോത്തരേ പുരീ .
ദീപ്തിജ്വാലാമയസ്തമ്ഭപ്രോതാവനിനഭസ്തലാ .. 4
പൂർവേ തസ്യാമഭൂദ്രാജാ പ്രജ്ഞപ്തിരിതി വിശ്രുതഃ .
അനുരക്തജഗദ്ഭൂതഃ ശക്രഃ സ്വർഗ ഇവാപരഃ .. 5
കേനചിത്കാരണേനാഹം കദാചിത്തസ്യ ഭൂപതേഃ .
പ്രാപ്തഃ സമീപം നഭസഃ പ്രലയാർക ഇവ ച്യുതഃ .. 6
പുഷ്പാർഘ്യാചമനീയൈർമാം പൂജയിത്വോപവിശ്യ സഃ .
മധ്യേ കഥായാം കസ്യാംചിദപൃച്ഛത്പ്രണയാദിദമ് .. 7
ഭഗവൻസർവസംഹാരേ ജാതേ ശൂന്യതതേ സ്ഥിതേ .
അവാച്യേ പരമേ വ്യോമ്നി സർവകാരണസംക്ഷയേ .. 8
സർഗാരമ്ഭസ്യ ഭൂയഃ സ്യാദ്വദ കിം മൂലകാരണമ് .
കാനി വാ സഹകാരീണി കാരണാനി കുതഃ കഥമ് .. 9
കിം ജഗത്കിം ച സർഗാദി കാശ്ചിന്നിത്യം തമോധരാഃ .
വ്യോമസംസ്ഥാർണവാഃ കാശ്ചിത്കാശ്ചിത്കൃമികുലാകുലാഃ .. 10
കാശ്ചിദാകാശകോശസ്ഥാഃ കാശ്ചിച്ചോപലകോശഗാഃ .
കിംച വാ ഭൂതഭൂതാദി കുതോ ബുദ്ധ്യാദയഃ കഥമ് .. 11
കഃ കർതാ കോഽഥ വാ ദ്രഷ്ടാ കാധാരാധേയതാ കഥമ് .
ന കദാചിന്മഹാനാശോ ജഗതാമിതി നിശ്ചയഃ .. 12
സമസ്തവേദശാസ്ത്രാർഥാവിരോധായ സമർഥിതഃ .
യഥാ സംവേദനം നാമ തഥാ നാമാനുഭൂതയഃ .. 13
യതസ്തതോ വേദനം സ്യാത്കിമനാശമസന്മയമ് .
അന്യച്ച ജമ്ബൂദ്വീപാദൗ ദേശേഽദ്യ മുനിനായക .. 14
മൃതാനാമഗ്നിദഗ്ധാനാമിഹ വാ ദേഹനാശിനാമ് .
നരകസ്വർഗഭോഗായ വിദേഹേ ദേഹകാരണമ് .. 15
കിം തസ്യാത്സഹകാരീണി കാരണാന്യഥ കാനി വാ .
ധർമാധർമാവമൂർതൗ ദ്വൗ തസ്യാമൂർതസ്യ മൂർതതാ .. 16
നിർദ്രവ്യം കുരുതേ ദ്രവ്യൈർയുക്തിരിത്യസമഞ്ജസാ .
മാതാപിത്രാദ്യഭാവോ ഹി ബീജം കിം തത്ര കാരണമ് .. 17
അന്യേ വാ ഹേതവഃ കേ സ്യുഃ കഥം ദ്രവ്യാദിസംഭവഃ .

പരലോകോ/സ്യ നാസ്തീതി യഥാസംവേദനം സ്ഥിതേഃ .. 18
സമസ്തലോകവേദാദിവിരോധാച്ചാസമഞ്ജസമ് .
അനിച്ഛിതേഹിതൈർദൂരദേശാന്തരഗതൈഃ ഫലമ് .. 19
പ്രജാ പ്രാപ്നോത്യസംബന്ധൈരമൂർതൈരത്ര കഃ ക്രമഃ .
സ്തമ്ഭോ വരേണ സൗവർണോ വിനാ ഹേമഗമാഗമൈഃ .. 20
ക്ഷണാത്സംപദ്യതേ തത്ര സംപത്തിഃ കഥമുച്യതാമ് .
വിധീനാം പ്രതിഷേധാനാം നിർനിമിത്തം വിവൽഗതാമ് .. 21
രൂഢാനാമപ്യരൂഢാനാം കിം പ്രയോജനമുച്യതാമ് .
അസദാസീജ്ജഗത്പൂർവം സത്സംപന്നമനന്തരമ് .. 22
ഇതി ശ്രുതേഃ കഥം ബ്രഹ്മൻകഥ്യതാം സംഗതാർഥതാ .
അയം ഭവേത്കഥം ബ്രഹ്മാ ഭവേച്ചേത്തന്മഹാമുനേ .. 23
ഏവംപ്രഭാവാന്നഭസഃ കിം സർവസ്മാന്ന ജായതേ .
ഓഷധീനാമഥാർഥാനാം സർവേഷാം വാ സ്ഥിതിം ഗതാഃ .. 24
കഥം സ്വഭാവാഃ കഥയ യഥാബോധം മുനീശ്വര .
ഏകസ്യ ജീവിതം പുംസഃ സുഹൃദാ മരണം ദ്വിഷാ .. 25
മൃത്വാർഥിതം പ്രയാഗാദൗ ക്ഷേത്രേ തത്കഥമുച്യതാമ് .
ഖേ സ്യാമക്ഷയപൂർണേന്ദുരിതി ധ്യായിചിതൈഃ ഫലൈഃ .. 26
തുല്യകാലമനുപ്രാപ്തൈഃ സഹസ്രേന്ദു ന കിം നഭഃ .
അന്യച്ച ധ്യായിനാം ലക്ഷൈർധ്യാതൈകാ സ്ത്രീ യഥാക്രമമ് ..27
ജായാത്വേന സമം കാലം ലബ്ധം ധ്യാനഫലം ച തൈഃ .
സാധ്വ്യസാധ്വീ ഗൃഹേ ഭർതുഃ സംസ്ഥിതാ തപസാ പരാ .. 28
തേഷാം ച ജായാ സംപന്നാ കഥമേതന്മഹാമുനേ .
ഗൃഹാനിർഗച്ഛമാകല്പം നൃപഃ സ ദ്വീപസപ്തകേ .. 29
വരത്വം വരശാപാഭ്യാമിതി അന്തഃ ക്വ തിഷ്ഠതി .
ദാനധർമാദിതപസാമൗർധ്വദേഹികകർമണാമ് .. 30
ഇഹ+സ്ഥാനാമ-മൂർതാനാം മൂർതം പ്രീത്യാസ്തി സത്ഫലമ് .
വ്യവഹർതാ ന മൂർതോ/ത്ര വിദ്യതേ ലോകയോർദ്വയോഃ .. 31

ദേശാന്തരേ ഭൃശം ജീവോ ഭൃശം കാലാ+ന്തരേ/പി വാ .
ഫലം സംഭവതീ-യത്തദ്-വിനാനു-ഭവനം മുനേ .. 32

അസമഞ്ജസമേവാതി കഥം സ്യാത്സുസമഞ്ജസമ് .
ഇത്യാദിസംശയഗണം ഗിരാ ശീതാവദാതയാ .
ഛിന്ധി മേ/ഭ്യുദിതം ഭാസാ സാന്ധ്യമാന്ധ്യമിവോഡുപഃ .. 33

പരമവസ്തുനി സംശയനാശനാ-
ദുഭയലോകഹിതം ഭവതി സ്ഫുടമ് .
തദിഹ മേ കുരു സാധുസമാഗമ-
സ്തനു-ഫലോ ഭവതീഹ ന കസ്യചിത് .. 34

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠമഹാരാമായണേ വാത്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു
നിർവാണപ്രകരണേ ഉത്തരാർധേ മഹാ+പ്രശ്നോ നാമ ഷഡധിക+ദ്വി/ശതതമഃ

സർഗഃ .. 206 ..

ഓം

****

CHECKED BY GURU P.R.IYER
11.1.2024